

1 "מצוותיך", לשון רבים, דקאי על "מצות הצדקה שהיא מצות ה' ממש, מה שהקב"ה בכבודו ובעצמו
2 עושה תמיד כו'" - דלכאורה, הרי אמרו רבותינו ז"ל³⁷ שהקב"ה מניח תפילין ומתפלל, ועל-דרך-זה
3 בנוגע לקיום כל המצוות? - אך הענין הוא, שקיום כל שאר המצוות הוא מצד בחינת הגילויים (ששם
4 יש תפיסת מקום למציאות הזולת), ואילו מצות הצדקה (שנעשית אך ורק מצד הנותן בלבד) היא "מצות
5 ה' ממש", מבחינת עצמותו יתברך.

6 ח. והנה, כללות ההמשכה ד"לך הוי' הצדקה" היא בראש-השנה, אלא שבתחילת הבריאה היתה
7 המשכה זו מצד "כי חפץ חסד הוא"³⁸, ואילו עכשיו, באתערותא דלתתא תליא מילתא³⁹ - על-ידי-זה
8 ש"לנו בושת הפנים", באופן של העדר תפיסת מקום לגמרי, שזהו הכלי להמשכה ד"לך הוי' הצדקה",
9 שהיא ההמשכה שמצד עצמותו יתברך - שבאה בתורת צדקה, מצד הנותן בלבד.

10 ועל-דרך מה שכתוב⁴⁰ "מרום וקדוש אשכון, ואת דכא ושפל רוח", והיינו, שדווקא מצד היותו "דכא
11 ושפל רוח", הרי הוא כלי להשראת בחינת "מרום וקדוש".

12 ולהעיר, שהענין ד"בושת הפנים" הוא גם כאשר לא חסר מאומה בכללות העבודה דקיום התורה
13 ומצוות בכל הפרטים והדקדוקים כו', כולל גם העבודה ד"בכל דרכיך דעהו"⁴¹.

14 ועל-דרך מאמר רבותינו ז"ל⁴² "אפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה, היה בעיניך כרשע",
15 והרי מובן, שתורה שבעל-פה אינה צריכה לשלול ענין של שקר, ועל כן צריך לומר שזה ש"אומרים לך
16 צדיק אתה" הוא ענין אמיתי, והיינו, שלא זו בלבד ש"לא עבר עבירה מימיו ולא יעבור לעולם"⁴³, אלא
17 כמבואר בתניא⁴⁴ בפירוש מדריגת צדיק, "שהרע נהפך להיות טוב גמור.. בהסיר הבגדים הצואים ממנו
18 שהם תענוגי עולם הזה כו'", ואף-על-פי-כן "היה בעיניך כרשע".

19 וכללות הענין בזה - שגם אצל צדיקים צריך להיות ענין התשובה לפי ערכם, בדקות דדקות כו'.
20 ואדרבה: "המה צריכים לתשובה עילאה יותר, שכל הגבוה מחבירו יותר הוא חוטא לפי ערכו ומעלתו,
21 על-דרך-משל בהמה המטנפת בהיכל המלך, הגם שצריכים לנקות ההיכל, לא יפלא כל-כך, שדרך הבהמה
22 בכך כו'. אבל אדם המתנפף, מאד יפלא, ותבער חמת המלך לזורקו מן ההיכל וכו'"⁴⁵, ועל-דרך מאמר
23 רבותינו ז"ל⁴⁶ "תלמיד-חכם שנמצא רבב על בגדו כו'".

24 וזהו גם הענין ד"לנו בושת הפנים", ששייך גם במדריגות נעלות, ואדרבה, "כל הקרוב יותר יהיה
25 העדר תפיסת מקומו ביותר.. שיתבייש יותר מעצמותו כו'".

26 ט. ויש לקשר זה גם עם הענין ד"אתם נצבים היום כולכם", "לאחדים כאחד":

27 נתבאר לעיל (סעיף ג) שעל-ידי ההתאחדות באופן שלמעלה מהתחלוקת, נעשית ההמשכה
28 בראש-השנה מ"פשיטות העצמות". אמנם, כדי ש"ראשיכם שבטיכם" יוכלו להתאחד עם "חוטב עציך"
29 ו"שואב מימין", צריך להיות אצלם ענין הביטול.

30 ועל-פי-זה יובן גם סדר הכתוב "ראשיכם שבטיכם וגו' מחוטב עציך ועד שואב מימין", מלמעלה
31 למטה (אף שלכאורה היה צריך למנותם בסדר דמלמטה למעלה) - כדי להדגיש את הצורך בענין הביטול
32 ד"ראשיכם שבטיכם", שמשותפים עם "חוטב עציך" ו"שואב מימין".

33 ונמצא, שענין הביטול שבהתאחדות ד"ראשיכם שבטיכם" עם "חוטב עציך ושואב מימין"
34 שעל-ידי-זה באים להמשכה בראש-השנה מ"פשיטות העצמות" - הוא על-דרך הענין ד"בושת הפנים"
35 שעל-ידי-זה באים להמשכה ד"לך הוי' הצדקה".

(42) נדה ל, סע"ב. הובא בתחילתו.

(43) תניא רפי"ב (בנוגע למדריגת הבינוני).

(44) ספ"ט.

(45) מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' עדר.

(46) שבת קיד, רע"א.

(37) ראה ברכות ו, סע"א (תפילין). ז, רע"א (תפלה). שמו"ר

פ"ל, ט (מצוות). ועוד.

(38) מיכה ז, יח.

(39) לקו"ת פרשתנו מז, ב. ובכ"מ.

(40) ישעי' נז, טו.

(41) משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.